

Forfatter: Peter Martin Orla Lehmann, 1810-1870

Titel: Fire Breve til The Times

Citation: Peter Martin Orla Lehmann, 1810-1870: "Fire Breve til The Times", i *Fire Breve til The Times*, s. 1. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002006044-000-root.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Fire Breve til The Times

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Fire Breve
til
The Times.

S. 1

Hr. Redaktør!

Min Herre, de veed, at et aabenbart Oprør er udbrudt i de to Hertugdømmer Slesvig og Holsten, der høre til det danske Monarki. En oprørske Regering er bleven dannet og tiltager sig alle Suverænitetsrettigheder; Love ophæves og nye gives; offentlige Embedsmænd afsættes efter dens Forgodtbefindende og andre indsættes; den har bemægtiget sig de offentlige Kasser; den udskriver Skatter og bruger Statsindtægterne, som den lyster. Denne oprørske Regering foregiver rigtignok at foretage sig disse og lignende Skridt i sin retmæssige Fyrstes Navn; men dette er et grovt Bedrageri, som ikke kan føre Nogen bag Lyset. Feigt Hykleri er jo beslægtet med dumdristigt Oprør. De i Slesvig .og Holsten garnisonerende Regimenter ere saaledes blevene forledte til at svige deres Troskabsed mod deres retmæssige Herre; de ere blevene forledte til at bemægtige sig de faste Pladser i Landet med alt derværende Krigsforraad. Revolutionære Eder aflægges; Oprørsbanneret reises og Hæren opstilles i Slagorden mod Retfærdighed og Ret. Massen af Befolkningen drives til Borgerkrig. Men ikke nok hermed. Man har appelleret til Lidenskaberne i Tydskland, Tydskerne ere blevene opfordrede til at sende deres Friskarer. Det behøver neppe at siges, at en saadan Krig af uorganiserede Hobe er overordentlig farlig for al bestattende Orden. Alle retmæssige Magter og Regeringer paa Fastlandet ere blevene rystede i deres Grundvold. Vigtige Spørgsmaale og vilde Lidenskaber gjære blandt alle Samfundsklasser. Naar Retten til at slutte Fred og erklære Krig saaledes vanhelliges ved Pøbelens vilde Attraer, hvad skal da forhindre den fra at gribe til Vaaben mod Lovlighed, Eiendom og Civilisation?

Aldrig har et Oprør været mindre berettiget paa Grund af Forholdene. Den forrige Regering i disse Lande kan beskyldes for Mangel paa Omsigt og Kraft. Det kan beklages, at denne Regering ikke tidligere og paa en bestemtere Maade skred til forfatningsmæssig Frihed. Men Ingen kan benegte dens Mildhed og Retfærdighed, dens Omhu for Landets Velvære, for personlig Frihed og almindelig Oplysning. Ingen kan benegte dens Bestræbelser for ved en lang Række af deelvise Reformer at forbedre Landets Tilstand og forberede en fri Forfatning.

Men mindst af Alle kan den nuværende Konge have foranlediget saadanne Skridt. Det er neppe tre Maaneder siden han besteg sine Fædres Throne og den samme Aften, han greb Scepteret, gav han det høitidelige Løfte, at han vilde indrømme en fri Forfatning og opoffre sin uindskrænkede Magt for Folkets Frihed. Hans Ønske om at forene Danmark og Holsten ved en for Begge fælleds Forfatning modtoges med Kulde i Danmark og mødte heftig Modstand i Holsten. De senere revolutionaire Bevægelser i Tydskland gjorde dens Iværksættelse umulig. Dette var Enden paa et Ministerium, som han havde arvet efter sin Fader og Forgænger, og hvis Politik var gaaet ud paa en endelig Forening mellem Danmark og Holsten. De Mænd, af hvilke Kongen derpaa sammensatte sit Ministerium, vare ikke alene varme Venner af politisk Frihed, men havde tillige uforbeholdent erkjendt Holstens Adkomst til som tydsk Forbundsstat at erholde en egen og national Forfatning. Kongen, som længe og fuldkomment havde samstemmet med disse Mænd, fulgte deres Raad og erklærede, at han ikke alene var villig til at erkjende Holstens Uafhængighed som en særskilt tydsk Stat, men ogsaa, at han agtede at virkeliggjøre den i alle Retninger. Han lovede Holsten dets egen Forfatning, dets egen Bestyrelse, et eget Pengevæsen og en egen Hær. Ja, han gik endog videre end Holstenernes Ønsker. Frimodigen og med velberaad Hu tog han Initiavitet i det vigtigste af Holstens nationale Spørgsmaale og lovede som Hertug af Holsten at understøtte Tydsklands Tragten efter en fuldkommen politisk Forening.

Mod denne Konge og denne Regering er Oprørsbanneret blevet reist. Frihedens Navn maa hellige en s. 2Krig mod en Fyrste, som — førend den franske Revolution og dens Efterligning i Tydskland — af egen Overbevisning og frivilligt antog sig Frihedens Sag som sin egen, som omgav sin Throne med ærlige og kraftige Venner af forfatningsmæssige Regeringsformer og af Folkefrihed. Huldskab og Troskab tilintetgjøres i Tydsklands og den tydske Nationalitets Navn; Lovlighed og Orden trædes under Fødder; en rolig Samvittighed og Landets Fred opoffres alene for at gjøre Modstand mod en Regering, som ikke alene nforbeholdent og fuldstændigt har anerkjendt den tydske Forbundsstat Holstens Uafhængighed og Nationalitet, men som tillige ærligt og oprigtigt har rakt Haanden til Fuldbyrdelsen af Holstens nationale Udvikling i Forening med det øvrige Tydskland. Løfter, om hvis Oprigtighed Ingen kunde tvivle, og som heller ikke drages i Tvivl, fordi de Mænd, der have paataget sig Ansvar for deres Opfyldelse i en Række af Aar have kæmpet for de samme Grundsætninger, besvares med vilde Oprørsskrig, eller, for at tale nøiagtigere, Kongens Svar paa en Petition, der overbragtes ham af en Deputation, er ikke engang blevet oppebiet; thi næsten i samme Øieblik, Kongen gav disse Løfter, udslyngedes Borgerkrigens Brandfakkel i Lande, som hidtil vare saa fredelige og lykkelige. Denne Begivenhed, min Herre, er af en saa usædvanlig Natur, at jeg neppe kan forklare mig den, med mindre det revolutionære Smitstof, som synes at have befængt hele Fastlandet, kan antages at være Aarsagen til den. Og selv da vil Hovedgrnnden findes i de længe fortsatte Rænker af en Prætendent til Kronen, af en Mand, hvis Trædskhed kun kan sammenlignes med hans Troløshed.

Det er bekjendt, at Hertugen af Angustenburg, Christian den 7des Dattersøn og Christian den 8des Svoger, agter at gjøre visse Krav gjældende, som han foregiver at have (dersom Frederik den 3dies mandlige Linie virkeligen skulde uddøe,) ikke alene paa visse Dele af, nten paa hele Holsten, og endog paa Slesvig. Det er ligeledes bekjendt, at han i en lang Aarrække har søgt at haandhæve sine ugrundede Fordringer, ikke alene ved spidsfindige Skrifter og snedige Rænker, men ogsaa ved at gjøre sit Bedste for at ophidse den offentlige Mening i Slesvig og Holsten mod sin retmæssige Herre og nærmeste Slægtning; at han har bearbejdet Stemningen i Tydskland og ægget den mod det danske Folk, hvortil han selv hører, og at disse strafværdige Rænker kun kunde forblive ustraffede paa Grnd af vor Regerings utrolige Overbærenhed og hans kongelige Søsters Forbønner, hvis Taarer nu maa vise hendes Anger over en saa tilgivelig Vildfarelse. Det er ligeledes bekjendt, at Hertugen ikke alene har deeltaget i Oprøret, til hvis Udbrud han gav Tegnet ved Preussens Bistand, som han iforveien og hemmeligt havde

forsikkret sig, men at hans egen Broder staaer i Spidsen for Opstanden, at hans Broder forleder Tropperne ved at han tidligere har været deres General, og at han ved blodtørstige Proklamationer ophidser dem til at kæmpe mod hans Konge og Herre.

Et egentligt Forsvar for dette Oprør er umuligt. Men uagtet fanatiske Begreber og vildledede Anskuelser kunne have et vist Krav paa vor Overbærenhed, maa det vække enhver ærlig Mands ubetingede Harme at see personlige, egennyttige Interessers Rænkespil og Guld i Forbund mod Retfærdighed og Lovlighed. Saaledes er Tingenes Tilstand i det danske Monarki. Paa den ene Side see vi en meenedersk Prætendent i Spidsen for en oprørske Hær, der forstærkes med Landstrygere fra det revolutionære Tydskland. Paa den anden Side see vi en ung Konge, omgivet af et folkeligt Ministerium, og om hvem det danske Folk flokker sig med en Enstemmighed, Hengivenhed og Begeistring, der i vore Dage afgive et ligesaa usædvanligt som opbyggeligt Skue. Alle private Uenigheder ere forbi. Det forrige Bureaukrati og det konstitutionelle Parti, de fjendtlige Raab fra de aristokratiske og demokratiske Faktioner tie nu ligeoverfor den Fare, der truer Kronen og Riget. Ingen kunde forndsee, i det mindste forudsaae Ingen, den Vending, som Tingene saa uventet have taget. Slaget ramte den danske Regering uforberedt, men Danmark rustet sig med en Begeistring, der er rig paa stjerne Træk af den reneste Fædrelandskjærlighed. Inter arma silet toga. Dog Danmark stoler tillidsfuldt paa en Regering, der har Evne og Villie til at fremme Friheden; det stoler tillidsfuldt paa en Konge, der har svoret at forsvare sin Krones Ære og sit Riges Uafhængighed og har sat sig det Maal at indføre Fred og Frihed i alle sine Besiddelser.

Danmark er saa meget mere berettiget til at haabe et lykkeligt Udfald, da der, som De, min Herre, maa see af det, jeg har anført, ikke er nogen sand Uenighed tilstede mellem Danmark og Holsten. Holsten kan ikke ønske Noget, Tydskland kan ikke gjøre Noget for Holsten, som Danmark ikke kan indrømme ligesaa fuldstændigt og beredvilligt. Alt, hvad bestikkelige og fanatiske Forfattere i Tydskland have sagt om Holstens Undertrykkelse af Danmark, er usandt, og De, min Herre, vilde blive høist forbauset, dersom De kunde lære den sande Beskaffenhed af de Ankeposter at kjende, som ligge til Grund for alle disse heftige Deklamationer. Vilde vi henvise til ælbre Tider, kunde vi finde god Grund til at paastaae, at Holsten har behersket Danmark. Der gives et tydsk Dynasti, et tydsk Aristokrati, en tydsk Hær, tydske Ministre, en tydsk Diplomati. De have alle bidraget til at rive Danmark ned fra dets tidligere stolte, ophøiede Stilling. Den Politik, som gik ud paa at inkorporere Holsten i Danmark ved danske s. 3Forbindelser og danske Penge, har ladet dette glemme dets skandinaviske Kald og ladet det miste dets Vigtighed som Sømagt. Dog vi ville lade skeet være skeet. Vi ville indrømme, at hvad enten vor Regering var god eller slet, saa er det os selv, som ere ansvarlige, og de Klager, hvormed Holsten maatte ville fremkomme, maa det henvende til sig selv og sine egne Børn. Men hvorom Alt er, saa er een Ting klar, den, at i Betragtning af den Stilling som Kongen, som Danmark har indtaget mod Holsten, kan der ikke findes Skygge af et Paaskud om, at Danmark undertrykker Holsten, eller at Danmark blander sig i Tydsklands Anliggender.

Danmark forlanger intet Andet af Holsten, end en ærlig Ophævelse af deres Fælledskab; intet Andet, end en paa Begges fælleds Tarv og fri Villie støttet Forening, hvilken vil komme i Stand, naar Folkets sunde Sands og dets sande Tarv bliver frigjort for den individuelle Ærgjerrigheds og revolutionære Fanatismes terroristiske Lænker.

Der er ingen Strid mellem Danmark og Holsten, det slesvigske Spørgsmaal bliver rigtignok omtvistet og derom skal jeg tale i et andet Brev.

Jeg forbliver, min Herre, Deres ærbødige Tjener.

Den 13de April 1848.

s. 3

Min Herre! I mit forrige Brev sagde jeg, at det danske Folk er fuldkomment tilfreds med sin Konge og sin Regering, og at alle Tydsklands Ønsker og Begjeringer hvad Holsten angaaer allerede ere blevne lovede og ville blive beredvilligt opfyldte. Disse Lande, som nu trues af Krigens Ødelæggelser, kunde have Fred og Lykke; Kræfter, som nu opoffres for hadefuldt Tvedragt, kunde med Held anvendes til at oprette og befæste

Frihedens Herredømme, dersom et fjendtligt Parti ikke havde grebet dette en almindelig Rystelses Øieblik for at sprænge de tidshævede Baand, der forene Hertugdømmet Slesvig med Danmark, og for at indlemme det i Holsten, eller med andre Ord, i Tydskland. Men af hvilken Grund? Alene for at føde Augustenborgernes Ærgjerrighed med et nyt Hertugdømme og hjælpe Tydskland med at lave dets Kjøphest: den engelske Industries og Handels Udelukkelse fra Elben og Nordsøen og Tilveiebringelsen af en Sømagt, hvorom dette Blændværkernes Land allerede drømmer, at den skal beherske, om ikke hele Verdenshavet, saa dog i det mindste Østersøen. Det er derfor uundgaaelig nødvendigt at erholde Kundskab om Slesvigs lovlige og sande Stilling. Tydsk Flid og Udholdenhed have gjort Alt, hvad der stod i deres Magt for at indvikle Spørgsmaalet; det er en sand Taalmodighedens Triumf at klare det.

Slesvig har stedse været et rent dansk Land; det var dansk i sin Nationalitet, dansk i sin Statsret. „Eidora, terminus imperii Romani,“ var Grændsen imellem Slesvig og Holsten, selv i Karl den Stores Dage. Slesvig havde da ikke engang sit eget Navn. Sildigere erholdt det Benævnelsen Sønderjylland og dermed en Individualitet. Ifølge hine Tidens beklagelige Skik gaves Slesvig, ligesom andre danske Provindser, som et Lehn til de yngre Sønner af Kongeslægten, i Begyndelsen paa Livstid, men blev sildigere ved Magtran arveligt. Dette gjentoges endog da Danmark, Slesvig og Holsten i Midten af det 13de Aarhundrede, og efterat de regerende Familier vare uddøde paa en og samme Tid, ved Valg vare blevne forenede under det oldenborgske Huses Krone. Den yngre Linie, der besad Dele af Slesvig og Holsten, tragtede efter Uafhængighed, sammensvoer sig med den danske Kronens Fjender og erholdt omsider (i Aaret 1658 ved Freden til Roeskilde og Kjøbenhavn) souveræn Magt. Forræderi synes at have været disse Liniers nedarvede Politik, og deres traditionelle Ære viser sig paa en glimrende Maade i deres værdige Repræsentant, Hertugen af Augustenborg. Men de sønderlemmede Dele af Slesvig tilbageerobredes i Begyndelsen af det følgende Aarhundrede og under den retfærdigste Krig, som nogensinde er bleven ført. En lang Række Underhandlinger endtes ved Frankrigs og Englands Mægling og Garanti; Traktaterne til Stockholm og Fredensborg i Aaret 1720 tilveiebragte en Gjenforening af disse Dele med Danmark, og Kongen af Danmark indlemmede dem atter i sin Krone som Provindser, der „injuria temporum vare blevne løsrevne“ fra denne. Dette Skridt anerkjendtes af Indbyggerne og navnlig af den daværende Hertug af Augustenborg, der tiltraadte det „for sig selv, sine Arvinger og Efterfølgere.“ I Aaret 1721 aflagdes en Huldskabs- og Trøskabsed til Kongen af Danmark som Lehnsherre, secundum tenorem legis regiae.

Det kunde aldrig være faldet mig ind at trætte Dem, min Herre, med disse Enkeltheder, naar ikke det sophistiske augustenborgske Parti, utrætteligt og rigt paa Udveie, som det er, for faa Dage siden havde skaffet sig Adgang til Deres saa mægtige Blad. Mine Oplysninger haaber jeg skulle vise, at Slesvig jure belli ac pads, ifølge Vaabenmagt og traktatmæssig Stadfæstelse, de store europæiske Magters høitidelige Garantier, de uomtvisteligste folkeretlige Skridt, Landets egen ved Ed bekræftede Tiltræden og en uforstyrret og uomtvistet Besiddelse i over et Aarhundrede er en integrerende og uadskillelig Provinds af s. 4den danske Krone, og en saadan vil det bestandigt vedblive at være, med mindre Lov og Ret for stedse tage Assked fra denne Verden. Jeg behøver neppe at bemærke, at jeg er rede, om det behøves og man vil laane mig Øre, til at bevise denne Paastand indtil det sidste Bogstav. Men jeg antager, at der ikke er nogen Englænder, som drager den Kjenbsgjermng i Tvivl, at Danmark ender, hvor Tybskland begynder, nemlig ved Ciderens Bredder, og at den europæiske Folkeret er aldeles uvidende om Tilværelsen af en souveræn og særskilt Stat imellem disse to Lande.

Dette vil være nok til at overtøye Dem, min Herre, om, hvor væsentligt forskjellig Slesvigs Stilling er fra Holstens. Holsten var et Lehn under de tydske Keisere og skjønndt Lehnsrettigheder og Lehusforpligtelser kun vare en tom Lyd i det sidste Aarhundrede, var det dog en Deel af det tydske Rige, i det mindste indtil dettes Opløsning. Da dette Rige opløstes i Aaret 1806, blev det rigtignok indlemmet i Danmark, men kun i Navnet; thi Indlemmelsen befæstedes aldrig ved Institutioner, som iværksatte den i Virkeligheden, og den tilbagekaldtes omsider i Aaret 1815 ved Holstens Optagelse i det tydske Forbund. Holsten er derfor en Deel af Tybskland, og det er den fuldstændige Virkeliggørelse af denne Stilling, som Kongen har lovet Holsten. Men Slesvig har aldrig udgjort nogen Deel af det forrige tydske Rige. Slesvig er heller ikke nu et Medlem af det tydske Forbund. Slesvig har ingen anden Tilværelse blandt de enropæiske Stater, end som en Provinds af det souveræne danske Rige, og enhver Adskillelse fra Danmark og Indlemmelse af det i Tydskland vilde være et aabenbart Brud paa Tingenes nærværenbde Tilstand.

Det Paaskud, som tilhyller denne plumpe Plan, bestaaer for det Første i et Løfte, som gaves af den første Konge af den oldenborgske Stamme, Christian den 1ste, som i Aaret 1460 gav sit Ord paa, at Slesvig og Holsten stedse skulde forblive uadskilte. Det andet Paaskud skøtter sig paa den Omstændighed, at en administrativ Forbindelse forener de tvende Lande.

Lader os nu undersøge disse Paaskud. Førrend den oveunævnte Forening af Danmark, Slesvig og Holsten under een Krone, der fandt Sted i Midten af det 15de Aarhundrede, foregik en Mængde Valgintriguer, af hvilke den vigtigste var det Løfte, som Christian gav førrend sin Udvalgelse i Danmark, det, at dette og Hertugdømmerne Slesvig og Holsten aldrig skulde have en og samme Herre. Dette Løfte blev næsten brudt i samme Øieblik og det ved det selvsamme Dokument, som nu anføres imod os og som satte ham i Besiddelse af de sidstnævnte Lande. Det ny Løfte, som gaves ved denne Leilighed, var lovmæssigen ugyldigt, da Slesvig var et dansk Lehn og dengang hjemfaldent under Kronen. Løftet — og i denne Paastand underskøttes

vi af Professor Dahlmann, Slesvig-Holstens største Historiker — er ikke Andet, end et Tilsagn af Fyrsten, hvorved han forpligter sig til at undgaae enhver yderligere Deling af Arven; thi disse Delinger vare dengang, ligesom nu, Kilden til alle vore Ulykker. Dette „evige“ Løfte delte Skjebne med mange andre „evige Fredstraktater.“ Det er en Kjenbsgjerning, at Slesvigs Statsret forandredes ved Begivenhederne i 1720 og 1721, hvilke gik ud paa at jevue alle Tvistigheder ved Slesvigs endelige Gjenindlemmelse i Danmark. Der vilde ikke være Spor tilbage af nogensomhelst Stat, dersom slige antiqvariske Curiositeter skulde have Indflydelse paa den enropæiske Folkeret.

Med Hensyn til Holstens og Slesvigs administrative Forbindelse maa det bemærkes, at alle en Regerings væsentlige Dele og Særkjender besiddes af Slesvig, ikke i Fæsskab nteb Holsten, men med Danmark, og med Holsten kun ved Danmark. Dette gjælder med Hensyn til Souverænen, Statsraadet og de ønerste Regeringsorganer, ligesom ogsaa med Hensyn til den indenlandske og ndenlandske Politik og Repræsentationen i fremmede Stater. Det samme er Tilfældet med Hensyn til de militære og maritime Anliggender, Hæren og Flaaden, Flaget og Fanen, Finantsvæsenet, Statsgjeldeu, det hele Skattesystem, kort sagt, Slesvig har hele sin Regjering tilfælles med Danmark, alene med Undtagelse af Retspleien og nogle faa andre Grene af den indre Bestyrelse, for hvilke Slesvig, Holsten vg Lauenborg hane et fælles Caneellie i Kjøbenhavn, hvorhos der i Hertugdømmerne selv gives et Slags lokal Regjering og en Overappellationsret. Men kun den første af disse Institutioner er fra et ældre Tidspunkt , end 1834. Indtil den Tid havde Slesvig og Holsten hver sin særskilte Bestyrelse og sine særskilte Domstole. Og den Dag i Dag have de hver sin særskilte Provindsialrepræsentation, en haardnakket Kjendsgjerning imod en forfatningsmæssig Forening. De Institutioner, som jeg her har nævnt, kaldtes først tillive i 1834 ved en kongelig Anordning, og en kongelig Anordning er derfor berettiget til at ophæve dem i samme Øieblik, de ikke længere svare til deres Hensigt. Denne Hensigt udsprang af en feilagtig Politik; man agtede at forbinde Holsten med Slesvig og ved Slesvig med Danmark, hvis Uadskillelighed fra Slesvig betragtedes som hævet over en hver Tvivl. Ophævelsen af disse Institutioner er en logisk Følge af det, Holsten ønsker, Tydskland forlanger og Kongen har lovet at indrømme, nemlig Holstens Selvregering som en uafhængig tysk Forbundsstat.

Disse ere de jammerlige Paaskud, under hvilke man vil berøve det saa ofte mishandlede, saa hyppigt udstykkede Danmark Trediedelen af dets dyrekjøbte Arvelod og opoffre det for det søgridske Tybskland. Min Herre, ligefra Kongen til den simpleste Bonde gives der ikke een Mand i dette Land, som ikke dybt erkjender, at hans Ære og Selvopholdelse ere knyttede til det s. sslesvigske Spørgsmaal, og jeg forsikkrer, min Herre, at vi ville kæmpe derfor tilsøes og tillands, og at ingen Røver, hvo det end er, skal røre vort Eget sa a længe Danmark kan gjøre Modstand og saa længe det troer, at Gud aldrig vil forlade en retfærdig Sag.

Jeg skal endnu kun tilføie, min Herre, at den dansie Regerings Stilling med Hensyn til Slesvig stemmer overeens med den sande Tingenes Tilstand. Slesvig er en integrerende Deel af det danske Kongerige; det bør have en fælleds Regjering med Danmark. Slesvig er rigt paa Eiendommeligheder; en stærk provindsial esprit de corps gjennemtrænger det og dets Blanding af en halvt tydsk og en halvt dansk Befolknings Mundarter. Disse Eiendommeligheder skulle holdes i Ære, de skulle garanteres ved en kraftig provindsial Organisation og navnlig en provindsial Regjering og en provindsial Landdag. Saaledes vil den evige Ret, hvorpaa Danmark holder fast, og hvilken en stor Deel af den stesvigske Befolkning endnu anerkjender med usvækket Troskab, blive forenet med samvittighedsfuld Agtelse for den nærværende Tingenes Tilstand og for Landets sande — ja, endog for dets indbildte Tarv.

Jeg forbliver, min Herre, Deres ærbødige Tjener.

Den 15de April 1848.

s. 5

Min Herre, til det Omrids af vort danske Spørgsmaal, som jeg har havt den Ære at meddele Dem, haaber jeg, at De vil tillade mig at føie nogle Bemærkninger angaaende Spørgsmaalets Stilling med Hensyn til det øvrige Europa.

Angaaende Retten kan der ikke være nogen Tvivl i Sagen, Tvistigheder imellem Fyrsten og Undersaatterne høre til en Stats private Anliggender, i hvilke en uopfordret Indtrængelse eller Indblanding fra en fremmed Magts Side bliver en Uforskammethed. Ikke-Interventions Principlet er den europæiske Folkerets anerkjendte Regel. Dette Princip fulgtes for ikke længe siden af England i Anledning af de indvortes Felder i Schweits og Reformbevægelsen i Italien. England vedkjender sig det samme Princip med Hensyn til Frankrigs Anliggender, og det er det Terrain, hvorpaa det vilde holde sig, dersom den provisoriske Regjering maatte ville tage sig af den meget hæderlige Gentleman, Hr. Smith O'Brien og hans irske Planer med en 50,000 Bayonetter. Ikke - Interventions Principlet har hidtil beskyttet Revolutionerne. Skulde dets Retmæssighed være bleven svækket i det nærværende Tilfælde, hvori en legitim Fyrste paaberaaber sig det imod en Revolution ?

Den holstenske Sag er i Sandhed noget ganske Eget i sit Slags. Traktater, som endnu staae ved Magt, paalægge de tydske Forbundsyrster den bydende Forpligtelse at staae hinanden bi mod deres oprørske

Undersaatter, naar en saadan Bistand bliver fordret, og, naar Sagens Natur udkræver det, endog uden en formelig Opfordring. Denne Forbundsforpligtelse staaer aldeles ikke i nogen Forbindelse med Opstandens Aarsag. Insurgenternes Anker kunne, hvad enten de ere grundede eller ei, ikke underkastes Forbundsdagens Afgjørelse, førend den retmæssige Fyrstes Myndighed er bleven gjenoprettet.

Opkastedes der altsaa et Spørgsmaal om den europæiske Folkerets Forhold til nærværende Sag, kunde Svaret kun blive eet. De tyske Forbundsyrster, Preussen, Hannover o. s. v., ere forpligtede til at afsende deres Tropper for at hjælpe Hertugen af Holsten med at undertrykke Oprøret i dette Hertugdømme. Ingen fremmed Stat er berettiget til at indblande sig i Danmarks og Slesvigs indre Anliggender; thi det danskstevigske Monarki er en fuldkomment souveræn Stat. Mindst af alle ere Preussen, Hannover o. s. v. berettigede til en saadan Indblanding; thi hverken Danmark eller Slesvig har nogetsomhelst tilfældes med det tyske Forbund.

Men hvorledes staae Begivenhederne? I samme Øieblik som Opstanden brød ud og ganske umiskjendelig i Sammenhæng med den kommer der et Brev fra Kongen af Preussen til Hertugen af Augustenborg, et Brev, som besørget optaget i alle Blade, og hvori Hans Majestæt ikke alene udtaler sin Erkjendelse af de Sætninger, hvorpaa hiin hæderlige Mand, Hertugen af Augustenborg, støtter Forsvaret af sin Adfærd mod sin retmæssige Konge og Herre, men ogsaa lover sin bevæbnede Bistand til deres Gjennemførelse. Dette Brev er naturligviis Signalet til en Revolution. Kongen af Danmark forbereder sig paa at vedligeholde eller gjenoprette Lovens Myndighed i sine egne Stater og ved Hjælp af sine egne Midler. Kongen af Preussen sender derpaa Tropper for at understøtte Insurgenterne mod deres retmæssige Herre. Uden at være opfordret dertil af den retmæssige Hersker, ja endog trods en meget kraftig Protest, lader han sine Tropper besætte en Deel af Kongen af Danmarks Territorium, og Landets vigtigste Fæstning bliver ved det aabenbareste Forræderi aabnet for og besat af den preussiske Hær. Der forelægges Udenrigsministeren i Berlin et officielt Spørgsmaal, og han forsikrer, at der ikke er begaaet noget Fredsbrud ved disse Skridt, idet han tillige ytrer, at dersom Preussen skulde begynde en Krig med Danmark, s. 6vilde det blive en Fastlandskrig, i hvilken Fordelen upaatvivleligt vilde være paa Preussens Side, hvorimod der ikke kunde være Tale om en Søkrig, i hvilken Preussen ingen Styrke havde at sætte mod de Danske; thi i vore oplyste Dage kunde Danmark umuligt være berettiget til at betjene sig af de sædvanlige og hidtil nomtvistede Midler og Udveie ved en Søkrig, saasom at blokere Havne, opbringe Skibe og lægge dem under Embargo, o. s. v. Preussen gaaer endog saa vidt, at det slutter sine Erklæringer og de disse ledsagende Skridt med at opfordre Meklenborg, Brunsvig, Hannover og Oldenborg til at forene sig med det i denne „hellige Krig“, og nogle af disse Fyrster skynde sig ogsaa af alle Kræfter med at besvare Opfordringen ved Throntaler og diplomatiske Noter og med at lægge deres Iver for Dagen ved storpralende Rustninger og Afsendelser af Tropper. Endeligen kommer der en Meddelelse fra Preussen til det saakaldte tyske Forbund i Frankfurt, som underretter dette om hvad der er skeet, hvorpaa denne Forsamling med omgaaende Post sender Preussen et Svar, hvori den takker for dets Fædrelandskjærlighed og bemyndiger det til at forene sig med dets Naboer og varetage det Fornødne.

Dette er en kort Udsigt over de Kjendsgjæringer, som hidtil ere komne til offentlig Kundskab.

Skjøndt vor Tid ikke har Mangel paa høist overordentlige og ubetimelige Begivenheder, indeholder dog disse Skridts Natur noget saa Erempelløst, at man maa kjende Tydsklands Tilstand særdeles nøie for at kunne begribe dem. Nogle Vink, der kunne lette Opfattelsen af dem, ville maaskee ikke være af Veien.

Den preussiske Regering besinder, eller befandt sig, rettere sagt, dengang den tog disse Beslutninger, i en særegen og eiendommelig Stilling. Jeg anseer det ikke for mere end billigt at indrømme dette, da det er en anerkjendt Retsgrundsætning, at den vis major, cui resisti non potest, ogsaa maa bære Ansvaret. Berlin var i en bevæbnet, af Seiren beruset Folkemasses Hænder, som fordrede en fuldstændig Opfyldelse af alle revolutionaire Forlangender. Dens Fordringer vare saa meget mere ubegrænsede, da den saa pludseligt var gaaet over fret Trældom til en Fylde af anarkisk Frihed, der berøvede den den Fasthed og det Maadehold, som i en virkelig fri Stat mildner Massens Overbeviisninger. Berlins Garnison bivouakerede udenfor Portene, blødende af sine egne Saar og besudlet med Blodet af de af dens Landsmænd, som den havde dræbt. Den var ydmyget i Støvet, hadede Folket og knurrede mod sine Førere. At fjerne disse Tropper beskæftige dem, forskaffe dem Leilighed til at gjenvinde den Folkegunst, de havde mistet, Alt dette var uundgaaelig nødvendigt. Tragedien i Berlin blev ikke beundret, den blev forbandet; det tyske Protektorat, hvis egentlige Betydning endnu staaer aaben for Diskussion, fandt kun liden Sympathi og en ikke ringe, afgjort Modstand. Der maatte gjøres Noget for det tyske Hegemoni. Den skjulte vis motrix til den tyske Revolution er en uklar Nationalitetsfølelse, en Følelse, som, naar den holdes indenfor Mulighedens Grændser, er hæderlig og gavnlig, men hvis uindskrænkede Heftighed tillige let kan overvælde Europas hele Samfundstilstand og bringe en almindelig Syndflod over alle Stater. Retfærdighed og Fornuft kunne ikke kue saadanne Lidenskabers Heftighed og saadanne Bestanddeles stormende Vildhed. Man kunde ligesaa gjerne forsøge paa at dæmme for en Flod, der er gaaet over sine Bredder, og lede den bort fra Ens egen Eiendom ved at fremlægge sine Skjøder og Adkomstbreve! Lykkes det det revolutionaire Preussen at erobre en Provinds for det revolutionaire Tydskland, en Provinds, af hvis Indbyggere endel tale det tyske Sprog, af hvis Embedsmænd endel i Anret 1817 paa Wartburg indgik Broderskab med den nuværende Bevægelses Helte, kan Preussen fabrikere et nyt tysk Hertugdømme Nordalbingien, da, siger jeg, vil det revolutionære

Tydskland kun lægge liden Vægt paa Retfærdighed og Fornuft, og vi have da oplevet at see det sørgelige Syn, at en ædel Konge og en liberal Regering have lukket deres Øren for Fornuftens Røst og forsættigen begaaet Uret for at sikkre sig Folkets Bifald.

Dette er en sanddru Skildring af de Indflydelser og Tilbøieligheder, som nu staae i Forbund med hinanden mod den danske Krones Rettigheder. Vil Europa tillade, at de gjøre det Værste, de kunne? I mit næste og sidste Brev agter jeg at drøste dette Punkt og forbliver, min Herre, Deres ærbødige Tjener.

Den 20de April 1848.

s. 6

Min Herre, vil Europa tillade, at Preussen og dets uordtydske Forbundsfæller angribe Danmark og kæmpe for et Oprør, som de selv have næret? Om Kongen af Preussen ogsaa har Grund til at ønske visse Ting glemte af ham selv og Andre, skal Europa derfor tillade ham at opnaae denne Hensigt ved at vadske Hænderne i uskyldige Danskes Blod I Og dersom Tydskland ønsker at afvende en overspændt begejstret Nationalitet fra sig selv, skal Europa derfor taale, at denne Opbrusning udgyder sig over eu Nabostat, og det en Stat, som paa ingen Maade har gjort Brud paa dets Rettigheder eller krænket dets Interesser?

s. 7 Er det, med andre Ord, kommet saa vidt i Europa, at al Folkeret er bleven lagt paa Hylden? Skulle Ret og Retfærdighed opoffres for en utæmmet Drifts Moloch? Skal dette ny historiske Tidsrum indvies ved at vende tilbage til Lehnstidens Næveret?

Jeg overlader det til Europa at besvare disse Spørgsmaale, de ere af stor Vigtighed, navnlig for de Stater, hvori Love og Myndighed endnu staae ved Magt, og ligeledes for dem, hvis Frihed, efterat have overvundet forældede Misbrugs haardnakkede og forblindede Modstand, forbliver sig selv tro og stærk nok til at opføre en national Regering paa det brede Underlag af folkelige Institutioner. Men fremfor alle Andre forelægger jeg disse Spørgsmaale for det ophøiede og stolte England, der gjør sig til af sin Troskabs Fylde og sine gamle Friheder!

Vil den engelske Regering vende Ryggen til en Fyrste, der for at styrte Oprør og gjenoprette Lovenes Myndighed i sit eget Land ikke forlanger Andet, end Ikke-Intervention? Vil det vende Ryggen til en Fyrste, der, uagtet han fører Retfærdighedens Sværd, ikke bruger det som en Undertrykker og en Despot? Som i sin anden Haand holder Frihedens Velsignelser og som for at gjenoprette Fred og under denne Fred at skabe Frihed kun forlanger Frihed til at fuldbyrde sit Forsæt? Og vil den engelske Nation lade et Folk, hvis historiske Minder og Oprindelse gjøre det saa nær beslægtet med England, kæmpe alene i en saadan Kamp? Kan England lukke sine Øine for den Kjendsgjerning, at det danske Monarkies Integritet ved Øftersøens Dardaneller ikke alene er en almindelig og europæisk Nødvendighed, men at det er Englands særlige Tarv at opretholde en Sømagt, hvis Styrke og Tapperhed gjøre det til en værdifuld Forbundsfæller, men som aldrig kan blive nogen mægtig Medbeiler? Behøver jeg at minde England om den Kjendsgjerning, at det uafhængige Danmark, i Fredstider dets nærmeste Kornkammer og det vigtigste Marked for dets Industri, ligeledes i Krigstider er en stærk Støkke og rig Hjælpekilde, medens Tydskland paa den anden Side stræber efter at monopolisere sine Lande for sin egen Industri; medens det er en aabenbar Kjendsgjerning, at Tydskland higer efter en Flaade? Og behøver jeg at minde det hørsindede England om, at det fra 1807 staaer i en Æresgjæld til Danmark?

Spørgsmaalet har med Hensyn til Slesvig en anden og mere særegen Vigtighed. Det er ofte blevet sagt, at Slesvig nu ligesaa lidet hører til det tydske Forbund, som det før hørte til det tydske Rige. Tydskland har nu ikke Skygge af et retfærdigt Paaskud til at gjøre det slesvigske Spørgsmaal til et tydsk Spørgsmaal. Man har naturligviis anført, at en Deel af

Slesvig taler Tydsk. Europa kan neppe ventes at ville indrømme Tydsklands Fordringer paa ethvert Land, hvori der tales Tydsk. Skjøndt Nationaliteten er en vigtig Bestanddeel af Staternes S sammensætning, er den dog ingenlunde den eneste, og den utilbørlige Overvægt, som Tydskerne saa rask tillægge dette Punkt, vilde, dersom den fik Lov til at raade sig selv, medføre alle bestaaende Staters Tilintetgjørelse. Desuden vilde denne ubesindige Plan, eftersom Nationaliteterne ikke skilles fra hinanden ved nogen bestemt Grændselinie, men sammenblande sig og trænge ind mellem hinanden — Slesvig er et slaaende Exempel herpaa — afstedkomme uendelige Stridigheder, Jalousier og Sammenstød. Tydskland har ikke større Ret til Slesvig end til Helgoland, Elsas, Lothringen, totredie Dele af Schweiz og de russiske Provindser ved Østersøen. Paa samme Grund kunde det endog gjøre Krav paa Petersborg og Sarepta, og den vilde ligeledes gjælde om mange Provindser i Nordamerika. Tydsklands Fordringer paa Slesvig ere i Virkeligheden en Krigserklæring mod England, Frankrig, Schweiz og Rusland. Ja denne Fordring paa Slesvig støtter sig paa en Grundsætning, der kunde blive farlig for Tydskland selv, dersom den panslavistiske Propaganda vilde gjøre Krav paa alle de Dele af de tydske Lande, hvis underste Lag ere isprængte med slaviske Bestanddele.

Europa kan ikke Andet end protestere imod, at det slesvigske Spørgsmaal bedømmes fra Nationalitetens Synspunkt. Ei heller kan det erkjende det tydske Forbunds Berettigelse til at afgjøre dette Spørgsmaal enten

umiddelbart, eller ved Delegerede. Det slesvigske Spørgsmaal er et rent dansk Spørgsmaal; det henhører under det danske Indenrigsministerium. Skal der overhovedet stee nogen Indblanding i det, bliver Spørgsmaalet, langt fra at være et tydsk, et almindeligt og europæisk Spørgsmaal. Men det er fremfor Alt et engelsk Spørgsmaal; thi det vedkommer ikke alene Englands Interesser, Sympathier og Statsretssystem, men det er tillige et rent Loyalitetsspørgsmaal.

Jeg har i et tidligere Brev, mm Herre, sagt, at Besiddelsen af Slesvig er tilsikkert den danske Krone ved Englands Mægling og Garanti, og jeg skal nu tillade mig at bevise min Paastand.

Esterat Kongen af Danmark i Aaret 1713 havde (foruden den Deel, der stedse havde tilhørt ham) ved Erobring erhvervet den saakaldte fyrstelige Andeel af Slesvig og optima forma taget samme i Besiddelse, afsluttede han den 11te Juli 1715 paa Gottorp Slot "en Garantitraktat" med Kongen af Storbritanien, hvorved Bremen og Verden afstodes til Hannover, hvorimod Storbritannien til Gjengjeld med Kongen af Danmark afsluttede et "fædus" — "offensivum" og "defensivum" for den daværende Krig, men i alle fremtidige Tilfælde et s. 8 "defensivum", hvorved hans storbritanniske Majestæt lover for sig selv, sine Arvinger og Efterfølgere kraftigen at haandhæve og garantere Kongen af Danmark og hans Arvinger og Efterfølgere i Besiddelsen, Brugen og Eiendommen af Hertugdømmet Slesvig contra quoscunqve. Den samme Forpligtelse gjentages umiskjendeligt i en Tillægserklæring. Efterat Besiddelsen af hele Slesvig var bleven erkendt af Preussen den 24de Mai 1715, af Sverrig den 3die Juni 1720 og af Frankrig den 18de August 1720 — garanteredes den af det sidstnævnte Land. Udtrykkene : "S. M. Britannique a déjà garanti la possession de Slesvic à la couronne de Danemarc" *) indeholdes i den franske Garantiakt. Den 26de Juli 1720 undertegnede Kongen af Storbritannien en særlig Garantiakt, hvorved han gjentager "la promesse et garantie, que nous avons faites à l'égard de la possession et jouissance paisible du Duché de Slesvic au Roi de Danemarc" **) og hvori han udtrykkeligt siger, "ainsi S. M. Britannique promet et s'oblige pour soi, ses heretiers et successeurs de garantir et conserver S. H. de Danemark dans une possession continuelle et paisible de la partie du Duché de Slesvic laquelle S. M. Danoise a entre les mains". ***) Dette angaaer desuden den Deel, som Kongen stedse havde besiddet saavel de jure som de facto, og som Ingen gjorde ham stridig; han garanteredes ligeledes i Besiddelsen af den Deel, han havde erobret i denne Krig, som han besad de facto og hvis Besiddelse i en sildigere Tid og med alle Vedkommendes Samtykke bestemtes som hans de jure. Med andre Ord, Garantiakten sikkrede ham Besiddelsen af hele Hertugdømmet Slesvig til Eideren. Akten vedbliver: "— et de la defendre le mieux possible contre tous et chacun, qui tâcherait de la troubler, soit directement ou indirectement" ****) Denne Akt stadfæstedes den 16de April 1727, hvorved "S. M. Britannique, pour exécuter fidèlement les garanties données contre toute invasion ou hostilité de la part de la Czarine, ou de quelque autre puissance que ce puisse être, qui viendrait pour attaquer le Duché de Slesvic", *****) lover at sende en Hær "sur les premiers avis certains qu'on aura du mouvement des troupes Moscovites, ou de toute autre puissance que ce puisse être qui viendrait pour attaquer le Slesvic *)

Dengang var det Rusland, som truede Danmark. Den langvarige Tvist med denne Magt afgjordes omsider den 20de (31te) Mai 1773, da Rusland erkjendte Danmarks Ret til Slesvig. At Rusland anseer denne Forpligtelse som bindende, er ganske nylig blevet udtalt paa en Maade, som ikke kan tænkes loyalere. Hvad England maatte ville gjøre for at opfylde sin egen Forpligtelse, vil ikke alene finde Ruslands fuldkomne Bifald, men det er ligeledes vist, at Rusland vil medvirke kraftigt, naar det anmodes om Bistand.

Jeg behøver neppe at bede Dem, min Herre, undskyldte, at jeg meddeler disse Enkeltheder, efter hvis Gjennemlæsning ingen Englænder vil være i Tvivl om, hvilke Skridt britisk Ære og Ordholdenhed ville nøde den britiske Regering til at gjøre. I saa Henseende vilde jeg yttre bestemt, selv om Lord Palmerston ikke nyligt kraftigen havde udtalt sin Tiltrædelse af de Anskuelse, som indeholdes i Hr. de Lamartines Manifest, nemlig, at naar en Magt har garanteret en Besiddelse, ligger det ikke alene i denne Magts Ret (le droit), men ogsaa i dens Forpligtelse (l'obligation) at anvende hele sin Indflydelse for at haandhæve en saadan Besiddelse.

Dette, min Herre, er den enropæiske Side af det danske Spørgsmaal. Jeg formoder, at den danske Regering ikke vil tøve længe med behørigen at forfegte Vet og at England beredvilligt vilde gjøre sin Pligt, selv om Folkerettens og dets egne Interesser ikke stemmede overeens med dets Loyalitets Fordringer.

Men selv om Danmark forlodes af hele Europa, vil det dog stole paa sig selv. Danmark vil kæmpe for sin Tilværelse og sin Ære, saaledes som det sømmer sig et høibaarent og ædelt Folk. Skjøndt Overlegenheden i Antal maaskee kan fordrive os fra Fastlandet, ville vi følge de gamle Athenienseres Exempel, dengang de undertrykkedes af Persiens Hærskarere, og søge et Tilflugtsted for os selv og vore hellige Rettigheder bag vore Træmure. Tydskland skal komme til at fornemme, at de gamle Vikinger, vore Forfædre, Søkongerne, ikke ere uddøde paa Østersøens Strande. Og falder Danmark, vil det falde med Ære, og Budskabet om dets Fald vil drøne gennem fjerne Aarhundreder.

Dog, Danmark vil ikke falde, min Herre. Jeg er fast overbeviist om, at dets Prøvelses Time ogsaa vil være dets Gjenfødelses Time, Timen for en national Opløftelse til Kraft, Ære og Frihed.

Peter Martin Orla Lehmann, 1810-1870, *Fire Breve til The Times*,

Jeg forbliver, min Herre, deres ærbødige Tjener.

O. L.

Den 21 April.

Trykt i det Schultziske Bogtrykkerie.